

Південне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці

Забезпечення працівників засобами індивідуального захисту: що потрібно знати роботодавцю і працівнику.

Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) — один із ключових елементів системи охорони праці. Вони застосовуються у випадках, коли небезпечні або шкідливі виробничі фактори неможливо усунути повністю організаційними чи технічними заходами. Саме тому законодавство зобов'язує роботодавців забезпечувати працівників ЗІЗ відповідно до умов праці.

Під засобами індивідуального захисту розуміють спеціальний одяг, взуття, каски, рукавиці, респіратори та інше спорядження, призначене для захисту життя і здоров'я працівників. Вимоги щодо їх застосування є обов'язковими для всіх підприємств незалежно від форми власності та виду економічної діяльності.

Придбання, комплектування, видача, утримання та заміна засобів індивідуального захисту здійснюються за рахунок роботодавця. Забезпечення ЗІЗ проводиться відповідно до норм безоплатної видачі з урахуванням професії, посади та фактичних умов праці. Якщо реальні ризики перевищують передбачені нормами, роботодавець має право і обов'язок видавати ЗІЗ понад установлені норми.

Залежно від рівня небезпеки ЗІЗ поділяються на три категорії: засоби простої конструкції для захисту від мінімальних ризиків; засоби середньої складності; а також засоби високої складності, які застосовуються для захисту від загроз життю, падіння з висоти, ураження електричним струмом, впливу хімічних речовин чи екстремальних температур.

Особливу увагу слід приділяти якості засобів індивідуального захисту. Вони повинні відповідати вимогам Технічного регламенту, мати підтвердні документи та бути придбаними у легальних постачальників. Використання неякісних або невідповідних ЗІЗ створює додаткові ризики для працівників і може призвести до нещасних випадків та професійних захворювань.

Роботодавець також зобов'язаний організувати облік, належне зберігання і регулярну перевірку ЗІЗ, а за потреби — їх своєчасну заміну. Перед початком використання працівників необхідно поінформувати про ризики, від яких їх захищають ЗІЗ, провести навчання з правильного користування та забезпечити контроль за дотриманням вимог охорони праці.

Працівники, зі свого боку, повинні використовувати засоби індивідуального захисту за призначенням і повідомляти роботодавця про виявлені недоліки або несправності.

Дотримання вимог щодо забезпечення ЗІЗ — це не формальність, а важливий крок до створення безпечних умов праці, збереження здоров'я працівників та запобігання виробничому травматизму.